

Norges Bank
Postboks 1179 Sentrum

Deres ref

Vår ref
18/3968 -

Dato
26.06.2019

Oppfølging av meldingen Statens pensjonsfond 2019

Stortinget behandlet meldingen *Statens pensjonsfond 2019* den 12. juni i år, se Meld. St. 20 (2018-2019) og Innst. 344 S (2018-2019). Innstillingen fra finanskomiteen viser at det er bred politisk oppslutning om rammeverket og den valgte strategien for Statens pensjonsfond.

Resultater

Komiteen viser til at avkastningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) i 2018 var -6,1 pst. før fradrag for forvaltningskostnader, og at det ble oppnådd en avkastning som var 0,30 prosentenheter lavere enn referanseindeksen. De siste 20 årene har fondets gjennomsnittlige årlige nominell avkastning vært 5,3 pst., med en meravkastning på 0,25 prosentenheter i gjennomsnitt per år.

Komiteen viser videre til at forvaltningskostnadene i SPU var 0,05 pst. i 2018, målt som andel av forvaltet kapital, og merker seg at dette er innenfor rammene fastsatt av Finansdepartementet. Komiteen er enig med departementet i at det er den langsiktige avkastningen som oppnås etter kostnader som er det viktigste for å nå fondets mål.

Strategi

I avsnitt 3.1 i meldingen er det gjort rede for departementets vurderinger av nytt rammeverk og referanseindeks for obligasjoner i SPU. Komiteen er enig med departementet i at obligasjoner utstedt av stater og selskaper hjemmehørende i fremvoksende markeder tas ut av SPUs referanseindeks for obligasjoner, og at det samtidig fastsettes en ramme på 5 pst. av obligasjonsporteføljen for investeringer i slike obligasjoner. Komiteens flertall deler departementets vurderinger om at selskapsobligasjoner skal inngå i referanseindeksen med en andel på 30 pst. og at løpetiden for obligasjonene i indeksen skal følge markedsutviklingen – som i dag. Finansdepartementet viser for øvrig til omtalen i meldingen, og vil i tråd Stortingets behandling komme tilbake med forslag til konkrete endringer i bestemmelsene i mandatet for forvaltningen av SPU i et eget brev til Norges Bank.

I meldingen legger departementet opp til å åpne for investeringer i unotert infrastruktur for fornybar energi innenfor miljømandatene. Komiteen er enig i departementets vurdering av at Norges Banks forslag til tilnærming, sammen med bankens opparbeidede kunnskap og erfaring fra investeringer i unotert eiendom, taler for at det er forsvarlig å åpne opp for unotert infrastruktur for fornybar energi innenfor et egnet rammeverk. Komiteen merker seg at Norges Bank vil gå forsiktig frem og i første omgang vurdere å investere sammen med partnere i utviklede markeder, og i prosjekter med relativt lav markedsrisiko og operasjonell risiko.

Komiteens flertall slutter seg til departementets vurdering om å øke intervallet for hva markedsverdien av miljømandatene normalt skal være, fra dagens 30–60 mrd. kroner til 30–120 mrd. kroner, og at det fastsettes en særskilt øvre ramme for unotert infrastruktur for fornybar energi på 2 pst. av fondet for å ramme inn risikoen ved slike investeringer. Finansdepartementet viser for øvrig til omtalen i meldingen, og vil i tråd med Stortingets behandling komme tilbake med forslag til konkrete endringer i bestemmelsene i mandatet for forvaltningen av SPU i et eget brev til Norges Bank.

Om nye bestemmelser om tilbakevekting av aksjeandelen i referanseindeksen for SPU tar komiteen dette til orientering.

Komiteen tar videre til orientering omtalen av pågående arbeid omtalt i kapittel 3 i meldingen, herunder arbeidet med rammeverk og referanseindeks for aksjer i SPU, innfasing av ny aksjeandel i referanseindeksen, investeringer i unoterte selskaper som søker børsnotering, interne referanseindekser og organiseringen av investeringene i unotert eiendom. Departementet viser til egne brev og prosesser om disse sakene.

Ansvarlig forvaltning

I meldingen la departementet frem vurderinger av om dagens kullkriterium i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU er tilstrekkelig med tanke på å ekskludere selskaper med «betydelig kullrelatert virksomhet». Dette er i tråd med Stortingets anmodningsvedtak ved behandlingen av fjorårets fondsmelding, Meld. St. 13 (2017-2018), jf. Innst. 370 S (2017-2018). I årets fondsmelding gir departementet uttrykk for at kriteriets relative terskler ikke bør endres, men at disse suppleres med absolutte terskler for kullutvinning og kullkraftkapasitet. Departementet la i meldingen opp til at de absolutte tersklene settes til henholdsvis 20 mill. tonn og 10 000 MW. Komiteens flertall slutter seg til departementets vurderinger. Finansdepartementet viser for øvrig til omtalen i meldingen, og vedlagt brev med forslag til endringer i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU.

I meldingen la Finansdepartementet frem vurderinger vedrørende praktiseringen av det atferdsbaserte klimakriteriet i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU, jf. brev fra Norges Bank 7. november 2018, hvor departementet ble bedt om å avklare enkelte forhold. Departementet pekte i meldingen på at vurderinger av selskaper i SPU opp mot det atferdsbaserte klimakriteriet skal baseres på et sett premisser, og bygge på en samlet vurdering av flere forhold. Komiteens flertall støtter departementets vurderinger og slutter seg til departementets premisser for praktisering av klimakriteriet. Departementet viser til de nærmere avklaringene gitt i avsnitt 6.4 i meldingen, som skal legges til grunn for praktiseringen av det atferdsbaserte klimakriteriet i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU.

Finansdepartementet la i meldingen opp til ikke å etablere etiske kriterier for observasjon og utelukkelse av pengespillselskaper fra SPU, jf. Stortingets anmodningsvedtak 7. mai 2018 om å utrede grunnlaget for å trekke slike selskaper ut fra SPU. Et flertall i komiteen tar departementets omtale av pengespillselskaper i SPU til orientering.

Med hilsen

Espen Erlandsen e.f.
ekspedisjonssjef

Iver Berge Vikøren
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Gjenpart: Riksrevisjonen